

Tot nu toe bestond er, als vrijwillige vereeniging, een bond van gemeenteartsen. In vele plaatsen is de gemeentearts ambtenaar, voor arm en rijk (condotta piena, vol ambtenaar), hoewel dit gehate stelsel — dat in landen, *waar men het niet kent*, zoowaar voorstanders heeft — van wetswege is afgeschaft. Deze bond is in 1923 een „fascistisch syndicaat” geworden, omdat men als vereeniging bij de regeering niets bereikt, als men geen „fascistische” vereeniging is, en, daar de gemeenten, waarmede de artsen voortdurend strijd hebben te voeren, ook een „fascistischen bond” hebben gevormd, moesten de „medici condotti” wel volgen. Een lid van zulk een bond behoeft geen fascist te zijn maar moet een verklaring onderteekenen, dat hij geen antifascist is. Intusschen eischt de regeering van al haar ambtenaren, dus ook van de gemeenteartsen, zulk een verklaring, op straffe van ontslag. Dan waren er nog vereenigingen van gezondheidsbeambten, spoorweg-, ziekenhuis-, krankzinnigenartsen, die allen tot fascistische syndicaten zijn geworden.

Maar in het begin van dit jaar moesten op last der regeering deze syndicaten allen, te zamen met de apothekers, veeartsen en vroedvrouwen, afdelingen worden van één groot geneeskundig syndicaat, en hun organen mochten niet als vereenigingsorgaan verder bestaan: alle vereenigingsjournalistiek van Italië wordt opgenomen in het eenige orgaan, dat geduld wordt: *Lavoro d'Italia*. Hierin beschikt het geneeskundig syndicaat over een zeker aantal bladzijden. Iedere arts enz. mag daarin vrij zijn meening uiten, „mits hij doordrongen is van den nationalen geest,” m.a.w. fascist is.

De artsenkamers zullen, evenals de advocatenkamers, spoedig verdwijnen of onder streng fascistische leiding worden geplaatst.

DE SCHERPZINNIGE „NIEUWE BOERHAAVE”. — Tijdgenoot en naneef getuigen, dat de oude BOERHAAVE een scherpzinnig man was. Maar bij de Nieuwe legt hij het toch af. Weder krijgen wij een klacht over de wijze, waarop deze maatschappij betalingen weet te ontgaan en daardoor niet alleen zichzelf, maar de middenstandsziekteverzekering in het algemeen bij de artsen en het publiek in discredit brengt. Voor een operatie diende een verzekerde de rekening van een chirurg in: assistentie inbegrepen f 25.10. De maatschappij berichtte, dat art. 5 m. der bijzondere voorwaarden bepaalt, dat „geen vergoeding wordt gegeven voor operaties, waarvan *de kosten* f 25.— niet te boven gaan”. De verzekerde stuurde toen de inmiddels ontvangen rekening van de kliniek, ad f 5.— voor gebruik der operatiekamer, in, als behorende tot *de kosten*. Maar dit werd door de maatschappij beschouwd als kosten voor ligging in een ziekenhuis”, waarvoor de patiënt niet verzekerd was. Het hielp niet, dat betoogd werd, dat het kind in het geheel niet in het ziekenhuis gelegen had. Uw „neen” zij „neen”, denkt de „Nieuwe Boerhave” En het is altijd „neen”.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

HUIDEMPHYSEEM NA EEN VERWONDING.

Zaterdag 21 Augustus liet de wijkzuster mij roepen bij een man, met dikke hand en arm, die na een snijwond bloedvergiftiging zou hebben. Bij aankomst vond ik den arm met een gummislang boven den elleboog afgebonden sinds een kwartier. Hij heeft geen koorts en geen gevoel van ernstig ziekzijn; wèl zou hij hebben gebraakt. Er was een snijwond op den bovenkant van den linker wijsvinger, half cirkelvormig, tot op de gewrichtskapsel; de pees was *niet* geraakt. De geheele hand en onderarm waren bijzonder gezwollen, gelijkende op een opgeblazen ballon. Bij palpatie veerde de vinger terug. Percutorisch was er een duidelijke tympanische toon. Bij zachten druk *hoorde* ik lucht uit de snede ontwijken met een sissend geluid, terwijl blaasjes uit de wond opborrelden (lucht met bloed). Zoo lieten de geheele arm en hand zich perifeerwaars „luchtledig” wrijven! Den volgenden dag was

er nog een spoortje lucht om het polsgewricht. Na wegwrijven uit de wondopening kwam er verder geen lucht meer onderhuids. Het wondje was na 4 dagen onder salicylverband genezen. Mij is niet bekend een dergelijk geval uit de literatuur van uitgebreid huidemphyseem na een betrekkelijk kleine verwonding, en evenmin op welke wijze dit zou zijn ontstaan.

Kapelle bij Goes, 25 Augustus 1926.

W. F. FEIFFER.

INDEELING DER SPRAAKKLANKEN.

Naar aanleiding van de vermelding van „ZWAARDEMAKER's indeeling der spraakklanken in logische groepen" in mijn aankondiging van POLITZER's leerboek door BALLIN in het nummer van 14 Augustus, schrijft mij prof. QUIX en verzoekt hij mij hier te vermelden, dat het denkbeeld van zulk een indeeling van hem is uitgegaan en vóór de beschrijving der methode door ZWAARDEMAKER en QUIX door hem is meegedeeld in *Militair Geneesk. Tijdschrift*, 1903, 3de afl., bldz. 177.

Amsterdam, 30 Augustus 1926.

H. BURGER.

LUCHTEMBOLIEËN IN DE HERSENEN DOOR VRUCHTAFDRIJVING.

Naar aanleiding van de mededeeling van BURGERHOUT een enkele opmerking.

De hersenen van de beide slachtoffers van luchtembolie ten gevolge van poging tot afdrijving werden nauwkeurig onderzocht. Geen spoor van de kleine roode stipjes, zoo karakteristiek ook bij vetembolie, die op verstopping van hersenvaatjes wijzen, werd gevonden. De geringe motorische stoornissen en de huilerige toon, waarop het meisje in het eerste geval haar moeder antwoordde, zou ik bij het negatieve van het hersenonderzoek niet als argument voor hersenembolie durven laten gelden. In deze beide gevallen meen ik dus geen hersenvaatembolieën als doodsoorzaak in aanmerking te mogen laten komen. Doordat het hersenonderzoek negatief was, is dit bij het overnemen van de verschillende punten uit de lijkeopeningsverslagen niet overgenomen, wat te betreuren is. Een apodictische uitspraak, dat hersenvaatverstopping door luchtembolieën niet zou kunnen voorkomen heeft echter nooit in mijn bedoeling gelegen en het spijt mij, dat BURGERHOUT dit heeft gemeend. Had hij zich in het tijdsverloop gelegen tusschen mijn mededeeling en het tijdstip, waarop hij zijn lezing, in een vereeniging waarvan ik geen lid ben, hield, tot mij gewend en eenige inlichting gevraagd, gaarne had ik die hem verstrekt! Genoegen doet het mij echter, dat hij wederom de aandacht heeft gevestigd op het veelvuldige misdrijf van afdrijving en op de gevaren van dit misdrijf. Dit was destijds bij mijn mededeeling mijn hoofddoel!

Leiden, 31 Augustus 1926.

I. P. L. HULST.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — **De rolprent en de volksgezondheid.** De rijkscommissie voor hygiënische voorlichting der bevolking heeft de aangename ondervinding opgedaan, dat een aantal personen, die zich in consultatiebureaux en klinieken en bij specialisten wegens geslachtsziekten in behandeling hebben gesteld, daartoe naar hun zeggen zijn gekomen door het aanschouwen van den film „Falsche Scham". Zij noodigt nu in de geneeskundige bladen alle artsen uit, haar mede te deelen, hoeveel van hun zieken in hetzelfde geval verkeerden.

NEW-YORK. — **Geneeskundig „bedrijf in het groot".** Een gediplomeerd „doctor" van twijfelachtige bevoegdheid, directeur van het „House of Health", besteedt 4 tonnen gouds per jaar aan reclame, en heeft een bruto-inkomen van 3 millioen gulden (*Journ. Am. med. Ass.*, 7 Aug.).